

// OVERBLIK

Faktaark

Produktivitetskommissionens analyserapporter 1-6
samt slutrapporten "Det handler om velstand og velfærd"

Samlede anbefalinger

Indhold

HOVEDANBEFALINGER	3
KONKURRENCE, DYNAMIK OG INTERNATIONALISERING	5
INFRASTRUKTUR	8
UDDANNELSE OG INNOVATION	10
DE OFFENTLIGE UDGIFTER OG ØKONOMISK VÆKST	15
SKAT	16
STYRING, LEDELSE OG MOTIVATION I DEN OFFENTLIGE SEKTOR	18
OFFENTLIG-PRIVAT SAMARBEJDE	23

Hovedanbefalinger

PRODUKTIVITETSKOMMISSIONENS 25 HOVEDANBEFALINGER //

STYRK KONKURRENCE, DYNAMIK OG INTERNATIONALISERING

- Fjern regulering, der afskærmer hjemmemarkedet og begrænser konkurrencen
- Styrk mobiliteten af varer, serviceydelser, investeringer, viden og arbejdskraft over landegrænserne
- Styrk konkurrencelovgivningen, så den kommer på niveau med bedste praksis i EU
- Begræns brugen af konkurrence-, kunde- og jobklausuler gennem skærpet lovgivning
- Prioriter de offentlige udgifter med blik for, hvordan de påvirker produktiviteten
- Brug skattepolitikken til at styrke produktiviteten, bl.a. ved at omlægge fra skatter på indkomst til skatter på ejendom og ved at fjerne overbeskatning af aktiv erhvervsindkomst
- Invester kun i infrastruktur, når det er samfundsøkonomisk rentabelt
- Brug betaling til at reducere trængslen i trafikken
- Sørg for at energi- og klimapolitikken fremmer omkostningseffektivitet i energiproduktion og -distribution

STYRK KVALITETEN AF UDDANNELSERNE OG DERES VÆRDI FOR ARBEJDS- MARKEDET

- Giv de videregående uddannelsesinstitutioner langt stærkere tilskyndelser til at levere uddannelser med høj studieintensitet og efterfølgende høj beskæftigelse og løn
- Giv de videregående uddannelsesinstitutioner bedre mulighed for at udbyde kortere og mere praktisk orienterede uddannelser, der afspejler arbejdsmarkedets behov
- Giv de uddannelsessøgende væsentligt stærkere økonomiske tilskyndelser til at vælge uddannelser med gode beskæftigelses- og indtjeningsmuligheder
- Giv de uddannelsessøgende nem adgang til sammenlignelige nøgletal for uddannelsernes kvalitet og relevans for arbejdsmarkedet
- Evaluér gymnasireformen og efterfølgende - når erhvervsuddannelsesreformen er gennemført – ungdomsuddannelserne under ét. Vurdér på den baggrund, om der er behov for en mere gennemgribende reform af ungdomsuddannelserne
- Fortsæt med at styrke det faglige niveau i folkeskolen, herunder især i dansk og matematik, ved at styrke læreruddannelsen og skabe gennemsigtighed om skolernes resultater i form af bl.a. eksamensresultater og elevernes videre uddannelse

SKAB GODE RAMMER FOR NYE LØSNINGER OG EFFEKTIVITET I DET OFFENTLIGE

- Arbejd systematisk med afbureaukratisering og regelforenkling
- Indgå brede og fleksible offentlige overenskomster
- Mål på og styr efter resultater for borgerne
- Øg fokus på tydelig ledelse, motivation og trivsel
- Skab bedre sammenhæng mellem medarbejdernes kompetencer, præstationer og løn
- Skab konkurrence om alle offentlige opgaver, der egner sig til det
- Gør det attraktivt at byde på offentlige opgaver
- Inddrag private virksomheder, medarbejdere og brugere i at udvikle og nytænke den offentlige opgaveløsning
- Indret den økonomiske styring, så den fremmer langsigtet planlægning og effektiv udnyttelse af udgiftsrammen
- Indret afregningsordninger mellem myndigheder, så de understøtter samarbejde og tilskynder til en effektiv arbejdsdeling

Konkurrence, dynamik og internationalisering

ANBEFALINGER //

KONKURRENCELOVGIVNING

For at øge Danmarks produktivitet gennem styrket konkurrence anbefaler Produktivitetskommissionen, at:

1. Den danske konkurrencelov bringes på niveau med bedste praksis blandt EU-landene på de områder, hvor det ikke er tilfældet i dag.
2. Der nedsættes et udvalg, der skal udarbejde forslag til styrkede institutionelle rammer for konkurrence- og forbrugermyndighederne med henblik på at øge myndighedernes gennemslagskraft og uafhængighed.

ARBEJDSMARKEDSKLAUSULER

For at øge Danmarks produktivitet gennem mere mobilitet på arbejdsmarkedet anbefaler Produktivitetskommissionen, at:

3. Lovgivningen om arbejdsmarkedsklausuler (fx konkurrence-, kunde- og jobklausuler) skærpes, således at virksomhedernes mulighed for brug af sådanne klausuler begrænses væsentligt.

INTERNATIONALISERING

For at øge Danmarks produktivitet gennem internationalisering anbefaler Produktivitetskommissionen, at:

4. Nationale produktstandarder så vidt muligt erstattes af internationale standarder.
5. Der nedsættes et udvalg, der skal fremlægge forslag til en mere effektiv organisering og koordinering af den samlede danske eksportfremmeindsats.
6. Den branchespecifikke erhvervsregulering gennemgås systematisk for at vurdere, om den unødigt hæmmer produktiviteten og unødigt afviger fra den regulering, der eksisterer hos vores vigtigste handelspartnere. I den forbindelse anbefales bl.a., at ejerskabsrestriktioner i videst muligt omfang fjernes.
7. Danmark i EU-regi arbejder for, at importkvoter og toldsatser på import fra ikke-EU-lande fjernes.
8. Danmark i EU-regi arbejder for, at servicedirektivet implementeres bedre på tværs af EU.

REGULERING

For at øge Danmarks produktivitet gennem bedre regulering anbefaler Produktivitetskommissionen, at:

9. Den branchespecifikke erhvervsregulering gennemgås systematisk for at vurdere, om den unødigt hæmmer produktiviteten og unødigt afviger fra den regulering, der eksisterer hos vores vigtigste handelspartnere. I den forbindelse anbefales bl.a., at:
 - Planlovens bestemmelser om placering og størrelse af nye butikker lempes væsentligt, herunder at:
 - ◆ Der gives generel tilladelse til at etablere væsentligt større butikker i Danmark.
 - ◆ Reglerne omkring placering af butikker lempes væsentligt.
 - ◆ Der sikres effektive og ubureaukratiske kvikskranker, hvor potentielle investorer i detailbranchen – herunder udenlandske aktører – kan få al relevant vejledning og information om regulering mv.
 - ◆ Kommunerne forpligtiges til at inddrage konkurrencemæssige hensyn i forbindelse med planlægningen af detailhandel.
 - ◆ Det undersøges, om der i forbindelse med en lempelse af planloven kan foretages et samtidigt internationalt udbud af et antal områder til etablering af hypermarkeder, baseret på frivillig deltagelse af interesserede kommuner.
 - Apotekerloven liberaliseres, så der indføres fri etableringsret, krav om farmaceutejerskab ophæves, og der gives mulighed for udnyttelse af eksisterende butikker (tilladelse til butik-i-butik løsninger).
 - Reguleringen af netværksservicebrancherne ændres for at sikre en mere effektiv konkurrence. I den forbindelse anbefales, at
 - ◆ Togdriften på flere regionale og intercity-jernbanelinjer sendes i udbud.
 - ◆ Der sikres fuld gennemsigtighed om omkostningerne ved togdrift på de forskellige dele af banenettet, og der sikres ensartede vilkår for adgang til nøglefaciliteter som billetsystemer, stationer mv., så alle potentielle konkurrenter i togdriften ligestilles.
 - ◆ Kontrakter ved udbud af busdrift udformes, så busselskaberne tilskyndes til at levere høj kvalitet og sikre, at formålet med den kollektive forsyning opfyldes. Det kan fx indebære øget anvendelse af "nettokontrakter", hvor busselskaberne får lov til at beholde merindtægterne ved større passagertal, og kontrakter hvor selskaberne i større grad får lov til at tilrettelægge køreplanerne.
 - ◆ Antalsrestriktioner for taxilicenser og geografiske begrænsninger for taxikørslen fjernes. Endvidere indføres effektiviseringskrav i reguleringen af priserne i taxibranchen.
 - ◆ For at sikre lige konkurrencevilkår for alle aktører på postmarkedet undersøges muligheden for at henlægge administrationen af adresseoplysninger til et uafhængigt selskab.

- ◆ Reguleringen af telekommunikationssektoren udformes, så hensynet til lave priser på engrosmarkedet og effektiv konkurrence får tilstrækkelig vægt overfor hensynet til at sikre tilskyndelsen til investering i ny infrastruktur.
- Regulering, der bl.a. forhindrer udnyttelse af stordriftsfordele inden for landtransport og transportrelaterede aktiviteter, lempes under hensyntagen til arbejdsmiljø og sikkerhed. Det indebærer, at:
 - ◆ Grænserne for lastbilers totalvægt og akseltryk forøges. Forsøget med modulvogntog udvides og gøres permanent. Staten investerer de fornødne ressourcer i at opgradere vejnettet.
 - ◆ De danske krav vedrørende konstruktion af fx højlagre bringes i overensstemmelse med vores nabolandes.
 - ◆ Regler til registrering og håndtering af farligt gods i godsterminaler og havne harmoniseres med reguleringen af transport af farligt gods.
- Behandlingen af byggesager strømlines, og lovgivningen for autorisationer på el-, vvs- og kloakområdet moderniseres. Det indebærer, at:
 - ◆ Ansøgning om byggetilladelse skal foregå efter et kvikskrankeprincip, så virksomhederne kun skal henvende sig ét sted i kommunen for at indhente alle fornødne tilladelser.
 - ◆ Der indføres et "indre marked" for dansk byggeri: Hvis en bestemt type byggeri er blevet godkendt til opførelse i én kommune, så er den automatisk godkendt til opførelse i en anden kommune, forudsat den ikke strider mod de relevante lokalplaner og deklarerationer.
 - ◆ Der indføres en maksimalgrænse for, hvor lang tid kommunerne må bruge på at behandle en byggesag. Grænsen sættes lavere for ukompliceret byggeri, fx parcelhuse, og højere for kompliceret byggeri, fx erhvervsbyggeri.
 - ◆ Der åbnes for, at Fødevarestyrelsens og Beredskabsstyrelsens godkendelser af byggeplaner kan gives på forhånd på baggrund af plantegninger.
 - ◆ Flexibiliteten for autorisationer på el, vvs- og kloakområdet øges, så der åbnes op for delautorisationer til mere snævre og rutineprægede opgaver. I tilknytning hertil anbefales udvikling af modulopbyggede håndværkeruddannelser med henblik på at opbløde stive faggrænser.

Infrastruktur

ANBEFALINGER //

TRANSPORTINFRASTRUKTUR

For at øge Danmarks produktivitet gennem en hensigtsmæssig udbygning og anvendelse af transportinfrastrukturen anbefaler Produktivitetskommissionen, at:

10. Der udarbejdes samfundsøkonomiske analyser på alle infrastrukturprojekter under hensyn til, at omkostningerne ved at udføre analyserne står i rimeligt forhold til projektets størrelse.
11. Der sker en fortsat udvikling af metoden til samfundsøkonomisk projektvurdering. Det indebærer bl.a., at der fortsat arbejdes for bedre opgørelser af omkostningerne ved trængsel og inklusion af dynamiske effekter.
12. Tilbageløb fra ubrugte reserver ikke per automatik går til nye infrastrukturprojekter. I de tilfælde, hvor de gør, skal det ske ud fra en samfundsøkonomisk prioritering.
13. Investeringer prioriteres efter samfundsøkonomisk afkast. Det betyder en prioritering af
 - Investeringer i områder med trængsel og i korridorer med meget trafik.
 - Investeringer, der øger sammenhængen i og mellem områder med stor koncentration af økonomisk aktivitet.
 - Investeringer i intelligente trafiksystemer (ITS), kørsel i nødspor, rampedosering, etc.
 - Investeringer i udvidelser af jernbaner og veje med lave anlægsomkostninger.
14. Politikerne, når de forelægges samfundsøkonomiske analyser af projekter med lavt samfundsøkonomisk afkast, får anvist alternativer med højere afkast, som opfylder omtrent samme formål. Eksempelvis kan afkastet ved en højklasset busløsning og en letbane angives i samme beslutningsgrundlag.
15. Samfundsøkonomiske konsekvenser af at udelade delelementer af et større projekt så vidt muligt belyses.
16. Der etableres en statslig pulje, som medfinansierer kommuners arbejde med trængselsreducerende tiltag, fx optimering af signalanlæg i lyskryds.
17. Der udarbejdes en sammenhængende strategi for prioritering af de offentlige investeringer i internationale forbindelser inklusive terminaler og den tilhørende baglandsinfrastruktur.
18. Der laves forsøg med km-baseret roadpricing.
19. Der indføres brugerbetaling i myldretiden for at køre over større broer og tunneler i perioder med trængsel.

20. Priserne sænkes på Storebælts- og Øresundsforbindelsen i perioder uden trængsel.
21. Staten tilskynder til, at priserne i den kollektive transport i større udstrækning differentieres i forhold til efterspørgslen.

DIGITAL INFRASTRUKTUR

For at styrke Danmarks produktivitet gennem en hensigtsmæssig udbygning og anvendelse af den digitale infrastruktur anbefaler Produktivitetskommissionen, at:

22. Udbygningen af den digitale infrastruktur fortsat baseres på principperne om teknologineutralitet og markedsbaseret udbygning.
23. Staten i samarbejde med kommunerne definerer krav om samgravning, og den digitale infrastruktur i højere grad indtænkes i planlægningsfasen ved etablering af nye bolig- og erhvervsområder, eksempelvis ved nedgravning af tomrør.
24. Den kommende analyse af konkurrencesituationen på bredbåndsmarkedet og mulighederne for at forbedre denne bliver så bred som muligt og bl.a. adresserer, hvorvidt funktional separation vil understøtte højere produktivitet gennem forbedret konkurrence.

ENERGI

For at styrke produktiviteten gennem energi- og klimapolitikken anbefaler Produktivitetskommissionen, at:

25. Energi- og klimapolitikken indrettes, så den fremmer omkostningseffektivitet både i energidistributionen og i selve energiproduktionen, herunder i forhold til indpasningen af mere vedvarende energi. Elementer i en mere omkostningseffektiv energi- og klimapolitik kan bl.a. være, at
 - Der opstilles flere vindmøller på land og i mindre omfang anvendes andre mere omkostningsfulde vedvarende teknologier som fx biogas, solcelleanlæg og havvindmøller.
 - Kommende udbud af havvindmølleparker tilrettelægges, så der ikke stilles unødigt restriktive krav til tidshorizonten og finansielle garantier, og at mølleparkerens størrelse og beliggenhed understøtter lave omkostninger.
 - Reguleringen af el-netselskaberne ændres, så selskaberne får de rette incitamenter til at gennemføre optimale investeringer, der effektiviserer driften.

Produktivitetskommissionen anbefaler herudover, at undersøge:

26. Om Danmark med fordel kan indgå på det svensk-norske marked for grønne certifikater eller på anden vis sikre teknologineutralitet i forhold til støtte af vedvarende energi.
27. Fordele og ulemper ved at fastholde en vis energiproduktion baseret på gas over en længere periode.
28. Om den nuværende PSO-støtteordning med fordel kan omlægges, så finansieringen ikke påhviler forbrug af vedvarende energi, og så støtten indgår på de årlige finanslove på linje med andre offentlige udgifter og indtægter.

Uddannelse og innovation

ANBEFALINGER ✓

TVÆRGÅENDE I UDDANNELSESSYSTEMET:

29. Kommissionen anbefaler, at de resultater, uddannelsesinstitutionerne leverer, systematisk offentliggøres på en sammenlignelig måde, så det bliver let for borgerne at vurdere, hvor kvaliteten er høj. Vigtige resultater i folkeskolen og i gymnasiet er resultater i nationale tests, prøvekarakterer og progression i uddannelsessystemet. På erhvervsuddannelserne og de videregående uddannelser er vigtige resultater beskæftigelse og indkomst efter endt uddannelse.
30. Kommissionen anbefaler, at styringen af uddannelsesinstitutionerne i højere grad sigter mod at sikre høj kvalitet målt på bl.a. elevernes præstationer og på studerendes indkomst efter endt uddannelse.
31. Kommissionen anbefaler, at reformer af uddannelsessystemet fremover sigter mod at hæve elevens og studerendes faglige niveau, og at der fokuseres på de kompetencer, der er anvendelige på arbejdsmarkedet.
32. Kommissionen anbefaler, at uddannelsespolitikken i højere grad baserer sig på konkret viden, herunder på kvantitative forskningsresultater. På områder, hvor der ikke foreligger entydig evidensbaseret viden om, hvad der sikrer læring i undervisningen, anbefaler Kommissionen, at forskningsindsatsen opprioriteres.
33. Kommissionen anbefaler, at systematisk dataindsamling og kvantitativ evaluering tænkes ind i reformer af uddannelsessystemet, så erfaringerne fremover kan bruges til at forbedre undervisnings- og uddannelses tilbuddene.

FOLKESKOLEN OG DAGTILBUD:

34. Kommissionen ser positivt på den nye folkeskolereform, men anbefaler, at den evalueres grundigt og så hurtigt, som erfaringsindsamling gør det muligt.
35. Kommissionen anbefaler, at det undersøges, hvordan indsatsen i dagtilbuddene for at stimulere børns læring kan intensiveres. Der kan fx være behov for at opstille klarere målsætninger for, hvad børn skal kunne, når de når skolealderen, og at måle institutionerne på, hvorvidt de målsætninger nås.
36. Tankerne bag den nye læreruddannelse er gode, men Kommissionen anbefaler, at reformen af uddannelsen gøres mere vidtgående, og at implementeringen skærpes betydeligt. Det gælder særligt med hensyn til at:
 - Håndhæve adgangskravet på uddannelsen, så karaktergennemsnittet for langt størstedelen af de optagne overstiger 7. Det kan ske ved at sætte en lav grænse for, hvor stort kvote 2-optaget må være i forhold til det samlede optag.
 - Hæve karakterkravene for at komme ind på undervisningsfag.
 - Hæve studieintensiteten, så læreruddannelsen svarer til et fuldtidsstudium.

- Basere undervisningen på solid evidens for, hvilke pædagogiske metoder der sikrer, at eleverne i folkeskolen lærer mest muligt.
 - At undersøge om de kompetencemål, lærerstuderende skal opnå gennem uddannelsen, er tilstrækkelige.
 - At undersøge om det nuværende system med de mange små lærerseminarer er hensigtsmæssigt.
37. Kommissionen anbefaler at åbne mere op for alternative læreruddannelser. Herunder kan det overvejes at give universiteterne lov til at tilbyde en kandidatuddannelse som folkeskolelærer, der giver undervisningskompetence i de fag, studerende har læst på deres bacheloruddannelse.
38. Kommissionen anbefaler, at skolerne øger fokus på elevernes faglige resultater, herunder de nationale tests, eksamenskarakterer og progression i uddannelsessystemet efter folkeskolens afgangseksamen. Konkret anbefaler Kommissionen, at resultaterne offentliggøres i en årlig rapport på skolernes hjemmeside, hvor resultaterne kan sammenlignes med andre skoler og med udviklingen over tid.
39. Kommissionen anbefaler, at skoleledere og lærere i højere grad belønnes for at bidrage til gode resultater.
40. Kommissionen anbefaler, at den enkelte lærers præstationer evalueres systematisk med udgangspunkt i elevernes resultater, og at der arbejdes mere målrettet med at hæve lærernes kompetenceniveau gennem efteruddannelse på områder, hvor der er konkrete behov.
41. Kommissionen anbefaler, at der fremskaffes mere systematisk viden om, hvordan it kan forbedre indlæringen i folkeskolen. Her kan man bl.a. inddrage erfaringer fra pionérskoler i fx USA.

UNGDOMS UDDANNELSER

42. Kommissionen anbefaler, at der foretages et gennemgribende eftersyn af ungdomsuddannelserne for at vurdere, hvordan man i fremtiden sikrer, at udbuddet og indholdet af uddannelserne stemmer overens med de kompetencer, der efterspørges på arbejdsmarkedet og med de faglige krav, der stilles på de videregående uddannelser. Kommissionen anbefaler at fokusere på:
- Om optaget på det almene gymnasium er blevet for stort i forhold til optaget på erhvervsuddannelserne og på de erhvervs-gymnasiale uddannelser.
 - Om det vil være mere hensigtsmæssigt at have de forskellige ungdomsuddannelser integreret på samme institution, eller om en anden styringsform end selvejende institutioner kan bidrage til bedre koordinering mellem uddannelsesinstitutionerne.
 - At evaluere gymnasireformen systematisk for at fastslå hvad konsekvensen har været for studenternes faglige niveau. Det kan fx ske ved at undersøge, om reformstudenter klarer sig anderledes end andre, når de har deltaget i samme eksamen på en videregående uddannelse. Frafald på uddannelserne og løn efter endt uddannelse kan også sammenlignes.
 - Om det faglige niveau på de gymnasiale uddannelser bør være højere.
 - Hvordan gymnasiet indrettes på en måde, så der skabes en bedre sammenhæng til de videregående uddannelser. Herunder hvordan flere opnår et adgangsgivende niveau i matematik og de naturvidenskabelige fag.

- Hvordan det undgås, at unge tager flere ungdomsuddannelser.
- Hvordan det sikres, at unge får en ungdomsuddannelse, mens de stadig er teenagere. Herunder kan det være nyttigt at præcisere målsætningen om, at 95 pct. af en ungdomsårgang skal have en ungdomsuddannelse, med at det skal ske, inden de fylder 21.
- Om det vil være hensigtsmæssigt at gentænke styrings- og finansieringsmodellerne for ungdomsuddannelserne.

43. Kommissionen anbefaler, at et eftersyn af ungdomsuddannelsesområdet ikke medfører, at arbejdet med en reform af erhvervsuddannelserne forsinkes.

STUDERENDE OG UDDANNELSESSØGENDE

44. Kommissionen anbefaler, at uddannelsessøgende får et bedre grundlag at træffe deres valg af uddannelse på. Det kan ske ved at offentliggøre sammenlignelige nøgletal, der beskriver uddannelsernes kvalitet og relevans på arbejdsmarkedet. Især er tal for arbejdsløshed, beskæftigelsesområde og løn efter endt uddannelse vigtige. Nøgletallene bør offentliggøres på de enkelte uddannelsesinstitutioners hjemmeside og centralt i fx uddannelsesguiden og på optagelse.dk. De kan endvidere anvendes i ungdomsuddannelsernes studievejledning, og studiesøgende kan med fordel blive præsenteret for nøgletallene for den uddannelse, de søger, gennem ansøgningsproceduren.

45. Kommissionen anbefaler, at studiesøgende gives væsentligt stærkere økonomiske tilskyndelser til at vælge uddannelser med gode muligheder for beskæftigelse og høj løn. Det kan fx ske ved at omlægge en del af SU'en til statsgaranterede studielån, ved at give lavere SU til studier med høj og vedvarende arbejdsløshed, eller ved at indføre en vis brugerbetaling på uddannelserne.

46. Kommissionen anbefaler, at en mere direkte styring af optag på uddannelser, hvorfra dimittenderne systematisk klarer sig dårligt på arbejdsmarkedet, overvejes.

STYRING OG FINANSIERING AF VIDEREGÅENDE UDDANNELSER

47. Kommissionen anbefaler, at uddannelsespolitikken fokuserer på målsætninger for uddannelsernes kvalitet og for deres anvendelighed på arbejdsmarkedet.

48. Kommissionen anbefaler, at uddannelsesinstitutionerne gives væsentligt stærkere tilskyndelser til at levere uddannelser, der indebærer høj studieintensitet og sikrer dimittenderne gode indtjeningsmuligheder. Det vil kræve en radikal gentænkning af styrings- og finansieringsmodellerne for de videregående uddannelser. Her er vigtige målsætninger, at:

- Finansieringssystemet indrettes, så uddannelsesinstitutionerne får klare tilskyndelser til at udbyde uddannelser, der giver dimittenderne høj beskæftigelse og løn.
- Det sikres, at omfanget af undervisning og hjemmearbejde på alle fuldtidsstudier (60 ECTS/semester) indebærer, at de studerende studerer i et omfang, der svarer til minimum 37 timer om ugen.
- Økonomiske tilskyndelser til hurtig færdiggørelse primært lægges på de studerende. Færdiggørelsesbonusen i taxametersystemet og i studietidsmodellen afskaffes, da de giver institutionerne uhensigtsmæssige tilskyndelser til at sænke det faglige niveau.

- Styringen af uddannelsesinstitutionerne sikrer, at nye uddannelser kun oprettes, fordi der er et reelt behov på arbejdsmarkedet og ikke som en konsekvens af forskelle på taxametersatser.

49. For at mindske bureaukrati og holde fokus på resultater anbefaler Kommissionen, at der løbende foretages kvalitetsvurdering og evaluering af uddannelser på baggrund af kvantitative nøgletal, herunder dimittendernes indkomst og beskæftigelsessituation.

50. Kommissionen anbefaler, at det undersøges, om antallet af forskellige uddannelsesretninger med fordel kan beskæres. Undersøgelsen kan bl.a. se på, hvad de mange uddannelser betyder for gennemsigtigheden, kvaliteten og omkostningerne i det danske uddannelsessystem, samt for dimittendernes indkomst på arbejdsmarkedet.

DE VIDEREGÅENDE UDDANNELSERS OPBYGNING

51. Kommissionen anbefaler en undersøgelse af, om opbygningen af de videregående uddannelser sikrer dimittenderne uddannelser med optimal længde og indhold i forhold til det arbejdsmarked, de skal ud på. Det kan bl.a. overvejes:

- Om det vil være hensigtsmæssigt, hvis flere universitetsstuderende afsluttede deres uddannelse med en bachelorgrad.
- Om der med fordel kan indføres alternativer til de nuværende toårige kandidatuddannelser i form af kortere, mindre teoretisk orienterede overbygningsuddannelser.
- Om der bør gives mulighed for at læse kandidatuddannelser på deltid på samme vilkår, hvad angår egenbetaling og offentlig finansiering, som på fuldtidsuddannelser.
- Om der er behov for en målrettet indsats for at undgå, at studerende overuddanner sig. Mulige tiltag inkluderer en ændring af uddannelsesinstitutionernes tilskyndelser til at holde studerende i uddannelse, brugerbetaling på overbygningsuddannelser og dimensionering af antallet af pladser på overbygningsuddannelserne.

SAMARBEJDE MELLEM UNIVERSITETER OG ERHVERVSLIV

52. Kommissionen anbefaler, at resultaterne af universiteternes arbejde med viden- og teknologioverførsel måles primært på omfanget af deres samarbejde med virksomhederne om forsknings- og udviklingsaktiviteter, mens antallet af patenter, licensaftaler og spin-off virksomheder tillægges mindre betydning.

53. Kommissionen anbefaler, at lovgivningen om universiteternes videnoverførsel ændres væsentligt med henblik på at forenkle og smidiggøre de juridiske rammer. I den forbindelse anbefales det, at:

- Undersøge om man indenfor EU-rettens rammer kan erstatte retningsliniernes uhåndterlige krav om salg 'på markedsvilkår' med en mere operationel regel om, at priserne på universiteternes forskningsresultater og forskerydelser til virksomhederne skal fastsættes ud fra universiteternes marginale omkostninger ved ydelserne, evt. baseret på standardtakster eller andre skabelonagtige regler.

- Lægge op til brug af enklere samarbejdsmodeller, herunder fx en model hvor universiteterne mod et engangsbetalt ved opstart af fælles projekter fraskriver sig alle rettigheder til efterfølgende kommercialisering af eventuelle opfindelser, der måtte udspringe af samarbejdet med virksomhederne, uden at universiteterne derved afskæres fra fortsat forskning inden for det pågældende område.

54. Kommissionen anbefaler, at den netop vedtagne evaluering af indsatsen for viden-samarbejder følges hurtigt op af et udvalgsarbejde, der efter de ovennævnte principper kan fremlægge konkrete forslag til ændringer i de dele af den nationale lovgivning og de deraf afledte regelsæt, som skønnes at hæmme videnoverførslen fra universiteterne. Udvalget kan blandt andet vurdere:

- Hvordan reglerne for prisfastsættelse af universiteternes forskningsresultater og forskerydelser kan forenkles, og hvor stort et spillerum der kan gives for gratis overdragelse af forskningsresultater.
- Om der kan være en fordel ved at supplere de lokale tech-trans-enheder med en national enhed, der kan yde juridisk og anden relevant faglig bistand til de lokale enheder og hjælpe med at løfte projekter ud af universiteterne, når de er modnet til et vist stadie.

INNOVATIONSSOMRÅDET

55. Kommissionen anbefaler, at indsatsen for at måle effekterne af ordningerne i innovationssystemet opprioriteres væsentligt. Opstilling af systematiske effektkæder bruges som værktøj til at evaluere og sikre logisk sammenhæng i ordningerne. Effektmålingerne bruges aktivt og kritisk til at vurdere, om virkemidler skal stoppes, revideres eller videreføres og eventuelt udvides.

56. Kommissionen anbefaler, at for at mindske risikoen for støttespild nedsættes tilskudsprocenten i en støtteordning, hvis ordningen til stadighed har væsentligt flere kvalificerede ansøgere, end der er midler til at støtte. Alternativt kan den samlede udgiftsramme for de særligt populære ordninger udvides, hvis effektmålinger viser, at de har en stor produktivitetsfremmende effekt.

57. Kommissionen anbefaler, at de igangværende bestræbelser på at fokusere innovationssystemet på færre, større ordninger videreføres, bl.a. med henblik på at undgå unødigt overlap mellem konkurrerende ordninger i statsligt og regionalt og kommunalt regi.

58. Kommissionen anbefaler, at der skabes bedre symmetri i skattesystemet og dermed bedre vilkår for investering i innovation ved at fjerne den såkaldte 60-procents regel for begrænsning af selskabers ret til fradrag for underskud.

59. Kommissionen anbefaler, at vækstfondens mulighed for at tilbyde de såkaldte Vækstlån til mindre virksomheder videreføres efter udløbet af den nuværende ordning i 2015, hvis situationen på kapitalmarkederne til den tid fortsat gør det vanskeligt for mindre virksomheder med vækstpotentiale at skaffe finansiering.

De offentlige udgifter og økonomisk vækst

ANBEFALINGER //

For at understøtte Danmarks produktivitet via udgiftspolitikken anbefaler Produktivitetskommissionen, at:

60. De offentlige udgifter prioriteres med blik for, hvordan de påvirker produktiviteten.

Skat

ANBEFALINGER //

SKATTESTRUKTUR

For at øge Danmarks produktivitet gennem en mere hensigtsmæssig skattestruktur anbefaler Produktivitetskommissionen, at:

61. De løbende skatter på fast ejendom gradvis øges for at lette skatterne på indkomst. Det kan fx ske ved, at
 - Nominalprincippet for ejendomsværdiskatten ophæves.
 - Ejendomsværdiskatten gradvis hæves til det niveau, der neutraliserer skattefordelen ved rentefradraget.
62. Grundskylden bevares og om muligt tillægges større vægt i den samlede beskatning. Konkret anbefales det, at
 - Der sikres en øget præcision i ejendoms- og grundvurderingerne.
 - Der sikres en tættere kobling mellem de udskrevne skatter på jord og fast ejendom og de aktuelle grund- og ejendomsværdier.
 - Der sikres en hurtig løbende tilpasning af de afgiftspligtige grund- og ejendomsvurderinger til de aktuelle markedspriser. Regler om loft over den årlige stigning i ejendomsskatterne kan erstattes af adgang for skatteyderne til at få indefrosset en del af skattebetalingen med et realistisk rentetillæg.

ERHVERVSBEKATNING

For at øge Danmarks produktivitet gennem mere hensigtsmæssige regler for erhvervsbeskatning anbefaler Produktivitetskommissionen, at:

63. Det fortsat sikres, at den effektive selskabsbeskatning i Danmark ikke er højere end i vores nabolande.
64. Der skabes bedre symmetri i erhvervsbeskatningen og dermed bedre vilkår for investering i innovation ved at fjerne den såkaldte 60 pct.-regel for begrænsning af selskabers ret til fradrag for underskud.
65. Der nedsættes et sagkyndigt udvalg, som skal udrede, hvordan der kan skabes et mere neutralt og symmetrisk regelsæt for beskatning af erhvervsindkomst og kapitalafkast, så kapitalen ledes derhen, hvor det samfundsøkonomiske investeringsafkast er størst. Udvalget kan bl.a. vurdere
 - Om der med fordel kan indføres et fradrag for en normalforrentning af selskabers egenkapital, og hvordan beregningen og administrationen af et sådant fradrag i givet fald kan gennemføres.
 - Hvordan beskatningen af selskabsindkomst kan integreres med beskatningen af personers aktieindkomst på en måde, der hverken indebærer overbeskatning eller underbeskatning af indkomst optjent i selskaber i forhold til anden indkomst.

- Hvordan beskatningen af personligt ejede virksomheder kan indrettes, så der så vidt muligt sikres skattemæssig ligestilling mellem lønmodtagere og selvstændige og mellem personligt ejede virksomheder og selskaber.
- Om der med fordel kan indføres en separat proportional beskatning af personers kapitalindkomst med en relativt lav sats, og hvordan eventuelle uønskede fordelingsvirkninger af et sådant system kan imødegås.
- Om der kan være behov for at mindske eller fjerne kildebeskatningen af udenlandske institutionelle porteføljeinvestorer.

ARBEJDSINDKOMSTBESKATNING

For at øge Danmarks produktivitet gennem mere hensigtsmæssige regler for arbejdsbeskatning anbefaler Produktivitetskommissionen, at:

66. De senere års bestræbelser for at nedbringe marginalskatterne og antallet af topskatteydere fortsættes, hvis det nødvendige finanspolitiske råderum kan tilvejebringes. Behovet for personskattelettelser må dog løbende afvejes overfor det behov for lettelser i selskabsbeskatningen, som den internationale skattekonkurrence måtte medføre.

Kommissionen peger samtidigt på, at eventuelle uønskede fordelingsvirkninger af lavere topskat vil kunne imødegås gennem en skærpelse af ejendomsbeskatningen, fx gennem en ophævelse af fastfrysningen af ejendomsværdiskatten.

Styring, ledelse og motivation i den offentlige sektor

ANBEFALINGER //

AFBUREAUKRATISERING OG EN MERE FLEKSIBEL OPGAVELØSNING

For at øge Danmarks produktivitet gennem afbureaukratisering og en mere fleksibel opgaveløsning i den offentlige sektor anbefaler Produktivitetskommissionen, at:

67. Udfordringsretten udvides til at omfatte alle offentlige institutioner, inklusive de statslige. Alle offentlige institutioner får hermed ret til med regelmæssige mellemrum at søge om fritagelse fra regelsæt, dokumentations- og proceskrav og specifikke lovbestemmelser, som de finder unødigt snærende.
68. Alle regeludstedende instanser og politikere i både stat, region og kommune forpligtes til løbende at afskaffe overflødige regler eller omskrive regler, som er unødigt snærende. Konkret anbefales det, at
 - Arbejdet med afbureaukratisering og regelforenkling bliver systematiseret, og at alle de regeludstedende instanser og politikere i både stat, region og kommune bliver forpligtet til løbende at tage stilling til, om nogle af de eksisterende regler kan undværes eller bør omskrives.
 - Alle regeludstedende instanser forpligtes til at bruge erfaringer fra udfordringsretten og frikommuneforsøgene til at afskaffe overflødige regler eller omskrive regler, som er unødigt snærende. Det forudsætter, at arbejdet med evaluering af erfaringerne opprioriteres, og at ansvaret for evalueringen ikke kun hviler på den enkelte kommune.
69. Det vurderes, om lovgivningen på visse områder med fordel kan skrives om fra grunden med sigte på en fundamental forenkling.
70. Parterne på det offentlige arbejdsmarked indgår mere rammepregede overenskomster, der giver mulighed for større fleksibilitet i løsningen af de offentlige serviceopgaver. Konkret anbefales det, at
 - Parterne på det offentlige arbejdsmarked indgår bredere overenskomster for større grupper af ansatte, så der skabes mulighed for en mere fleksibel opgavetilrettelæggelse på tværs af fagområder.
 - Kompetencen til at indgå lokale aftaler om bedre udnyttelse af arbejdstiden decentraliseres, så lederne, medarbejderne og de lokale tillidsrepræsentanter får bedre muligheder for at indgå sådanne aftaler.

FOKUS PÅ RESULTATER FOR BORGERNE

For at øge Danmarks produktivitet gennem mere fokus på resultater for borgerne, anbefaler Produktivitetskommissionen, at:

71. Arbejdet med at indsamle og offentliggøre sammenlignelige data for ressourceanvendelse, produktion og resultater i offentlige institutioner opprioriteres væsentligt.
72. En eller flere uvildige instanser gennemfører og offentliggør systematiske benchmarking analyser af produktivitet og effektivitet i opgaveløsningen i sammenlignelige offentlige enheder. For at opnå så høj kvalitet som muligt, er det vigtigt, at
 - Den kommunale konteringspraksis harmoniseres, så de bogførte udgifter på de forskellige serviceområder bliver fuldt sammenlignelige.
 - Der indsamles gode indikatorer for effekterne for borgerne af den offentlige service – hvor disse effekter er specielt svære at måle, indsamles gode indikatorer for de offentlige enheders produktion, så vidt muligt justeret for kvalitet.
 - Der indsamles gode eksempler på innovation og effektivisering i de enheder, der ser ud til at klare sig bedst.
73. Offentlige ledere på alle niveauer holdes ansvarlige for deres resultater med regelmæssige mellemrum.
74. Resultatkontrakter og lignende aftaler ved udløb følges systematisk op ud fra forudbestemte kriterier for at vurdere, om de opstillede mål er blevet opfyldt.
75. Resultatkontrakter og resultataftaler indeholder få og tydelige mål relateret til kerneopgaven. Konkret anbefales det, at resultatkontrakterne og resultataftalerne bliver formuleret, så de
 - Tager højde for opgavens karakter og indeholder få og tydelige mål relateret til kerneopgaven og effekter for borgerne.
 - I højere grad bygger bro mellem overordnede mål og operationelle drifts- og udviklingsaktiviteter, så kontrakterne opleves som nyttige styringsredskaber af såvel de offentlige ledere som deres politiske opdragsgivere.
76. Det overvejes i enhver konkret situation, om kontraktstyring er hensigtsmæssig, eller om styring efter resultater kan tilrettelægges på en enklere og mindre ressourcekrævende måde.
77. Der indsamles viden om effekterne af kontraktstyring i kommunerne og regionerne.

ØKONOMISK STYRING, DER FREMMER EFFEKTIVITET OG SAMARBEJDE

For at øge Danmarks produktivitet gennem økonomisk styring, der fremmer effektivitet og samarbejde, anbefaler Produktivitetskommissionen, at:

78. Kommuner, regioner og ministerier inden for budgetlovens rammer fortsat eksperimenterer med interne opsparings- og låneordninger, der sikrer, at de enkelte institutioner har mulighed for at foretage omkostningsbesparende og produktivitet-fremmende investeringer.
79. Udgiftsstyringen i både stat, kommuner og regioner indrettes, så der er gode muligheder for langsigtet planlægning, og at dette tænkes ind ved den årlige fastsættelse af et nyt fjerdeår for budgetlovens udgiftslofter.

80. Budgetloven justeres, så sanktioner alene baseres på den aftalte udgiftsramme, og så der er mulighed for en vis overførsel af forbrug mellem årene i situationer, hvor der er et betydeligt økonomisk råderum. Konkret anbefales det, at

- Udmåling af sanktioner for overskridelse af udgiftsloftet i kommunernes og regionernes regnskaber alene baseres på den udgiftsramme, der er aftalt med staten.
- Kommuner og regioner får mulighed for en vis overførsel af midler mellem årene inden for budgetlovens fireårige udgiftsramme, forudsat at Danmark er kommet i en situation, hvor der er en betydelig sikkerhedsafstand til Finanspagtens grænser for det offentlige budgetunderskud.

81. Regler for afregning og refusion mellem offentlige myndigheder i højere grad bliver udformet, så de understøtter gode resultater for borgeren. Konkret anbefales det, at:

- Offentlige myndigheder får tilskyndelse til at sikre samfundsøkonomisk effektivitet frem for optimering af egne ressourcer.
- Takstfinansieringssystemet fremmer og understøtter effektivt tværgående samarbejde om opgaveløsningen, der i højere grad tager udgangspunkt i borgernes behov.
- Takstfinansieringssystemet indrettes så fleksibelt, at offentlige enheder i regioner og kommuner får mulighed for at indgå aftaler om egne regler for afregning imellem sig, hvis den centralt fastlagte afregning ikke understøtter samarbejdet mellem dem.

82. Den kommunale medfinansiering af sundhedsvæsenet fokuserer på de områder, hvor kommunerne har en reel mulighed for at yde en forebyggende indsats. Konkret anbefales det, at

- Den kommunale medfinansiering på sygehusområdet begrænses til at omfatte de patienter, hvor kommunerne reelt har mulighed for at påvirke sundhedstilstanden og forebygge sygdom.

83. Investeringer i nye it-systemer i højere grad integreres med eksisterende systemer og understøtter tværgående samarbejde, hvor der er behov for det.

84. Der gives gode muligheder for at dele data mellem offentlige enheder, så eksisterende love og regler ikke blokerer for tværgående samarbejde i den offentlige sektor.

TYDELIG LEDELSE OG MOTIVEREDE MEDARBEJDERE

For at øge Danmarks produktivitet gennem tydelig ledelse og motiverede medarbejdere anbefaler Produktivitetskommissionen, at:

85. Opkvalificeringen af de offentlige ledere fortsætter, men med større vægt på at udvide kendskabet til forskellige effektiviserings- og økonomistyringsredskaber.

86. Topledere i den offentlige sektor holdes ansvarlige for at sikre god og tydelig ledelse i deres organisation. Konkret anbefales det, at

- Topledere i den offentlige sektor holdes ansvarlige for at opbygge gode ledelseskompetencer i deres organisation, fx gennem ledelsevalueringer, feedback og konkrete mål i resultatkontrakter.

- Der på toplederniveau kommer større fokus på, at lederuddannelse forankres solidt i den daglige praksis og afspejles i den løbende ledelsesmæssige dialog.
 - Der iværksættes en undersøgelse af, hvordan der i praksis arbejdes med udvikling af ledelseskompetencer i den offentlige sektor med det formål at udbrede bedste praksis og sikre, at investeringer i lederuddannelse i højere grad forankres i den daglige drift.
87. Opkvalificeringen af de offentligt ansatte fortsætter, men i højere grad målrettes og anvendes strategisk på den enkelte arbejdsplads. Det indebærer bl.a., at
- Offentlige ledere anvender kompetenceudvikling af deres medarbejdere systematisk og strategisk, både gennem det daglige arbejde og ved deltagelse i videre- og efteruddannelse, og at kompetenceudvikling i høj grad er relateret til medarbejderens konkrete arbejdsopgaver og institutionens behov.
 - Arbejdsmarkedets parter arbejder for at sikre, at de offentlige midler til kompetenceudvikling bliver anvendt der, hvor behovet og effekten skønnes at være størst.
88. De offentlige ledere giver deres medarbejdere mulighed for at udøve selvstændige faglige skøn inden for de overordnede rammer, der er gældende inden for de respektive fagområder.
89. De offentlige ledere inddrager medarbejdernes viden og kompetencer i arbejdet med at afbureaukratisere og effektivisere den offentlige sektor. Herunder kan lederne give medarbejderne ret til at udfordre stive regler for arbejdets udførelse.
90. Medarbejderne får medindflydelse på, hvilke mål enheden skal styre efter.
91. Parterne på det offentlige arbejdsmarked arbejder for, at der i den praktiske anvendelse af de offentlige overenskomster skabes en tættere kobling mellem medarbejdernes kompetencer og præstationer og deres løn. Det kan ske ved, at
- En større del af lønmidlerne bringes i spil til individuelle lønforhandlinger. Hvis lønmidlerne fra reguleringsordningen og de centrale lønforhandlinger i højere grad fordeles på de enkelte institutioner, og udmøntningen sker lokalt, kan der skaffes flere midler til lokal løndannelse.
 - Der skabes bedre muligheder for individuelle lønforhandlinger, så rammerne for tilrettelæggelse og afholdelse af individuelle lønforhandlinger på den enkelte arbejdsplads bliver enklere og gøres mere fleksible.
 - En god indsats i højere grad belønnes ekstraordinært – fx ved at en enkelt medarbejder eller en gruppe af medarbejdere modtager en bonus efter et tilfredsstillende resultat.
92. Lade den daglige leder have stor medbestemmelse i lønforhandlingerne, så der sker en reel kobling mellem den enkelte medarbejders løn og præstation, og så lønforhandlingerne opleves som fair.

ADMINISTRATIVE OG POLITISKE REFORMER

For at øge Danmarks produktivitet gennem administrative og politiske reformer af den offentlige sektor anbefaler Produktivitetskommissionen, at:

93. Koncernstyreformen i centraladministrationen evalueres for at afdække, om den i tilstrækkelig grad tilgodeser hensynet til produktivitet og effektivitet.
94. Den politiske styreform i kommunerne evalueres for at afdække, om den i tilstrækkelig grad tilgodeser hensynet til produktivitet og effektivitet.
95. Det undersøges, om der er muligheder for at effektivisere den offentlige administration ved at etablere yderligere administrative fællesskaber mellem offentlige enheder samtidigt med, at der sikres en klar placering af det politiske ansvar for opgaveløsningen.
96. Der i styringen af den offentlige sektor er en klar arbejdsdeling mellem de offentlige ledere og deres politiske opdragsgivere, og at lederne får tilstrækkelige frihedsgrader til at realisere de overordnede mål, som politikerne fastlægger.

Offentlig-privat samarbejde

ANBEFALINGER //

MERE OFFENTLIG-PRIVAT SAMARBEJDE

For at øge Danmarks produktivitet gennem mere offentlig-privat samarbejde anbefaler Produktivitetskommissionen, at:

97. Offentlige myndigheder skaber konkurrence om alle de offentlige opgaver, der egner sig til konkurrenceudsættelse.
98. Den enkelte statslige, regionale og kommunale myndighed sætter kvantitative mål for, hvor stor en del af deres serviceydelser der skal udbydes. Målene sammenholdes med den faktiske udvikling, revideres mindst hvert andet år og offentliggøres med en begrundelse.
99. Regioner og kommuner med passende mellemrum gennemgår deres opgaveportefølje med henblik på at identificere serviceydelser, der med fordel kan udbydes.
100. Der afsættes statslige ressourcer til at støtte offentlige myndigheder i at udbyde flere af deres serviceydelser.
 - Arbejdet med at indsamle og offentliggøre eksempler på udbud af offentlige serviceydelser (herunder bløde velfærdsydelser) fortsættes, men med øget fokus på at skaffe viden om, hvad der sker med produktiviteten ved udlicitering.
 - Regionale og kommunale myndigheder, der har svært ved at nå deres mål for udbud af offentlige serviceydelser, får tilbudt en gratis potentialeafklaring og implementeringsplan mod, at materialet bliver offentliggjort og diskuteret på det politiske niveau.
 - Offentlige myndigheder, der ønsker at udbyde offentlige serviceydelser på områder, hvor der endnu ikke er et modent marked, eller hvor der endnu ikke er erfaring med offentlig-privat samarbejde, kan søge om tilskud til juridisk bistand og anden ekstern rådgivning.
101. Det undgås, at lovgivning begrænser de offentlige myndigheders muligheder for at udbyde opgaver på områder, hvor myndighederne vurderer, at udbud kunne give en billigere og/eller bedre opgaveløsning, herunder driften af folkeskoler, skolefritidsordninger, ungdomsskoler, musikskoler, gymnasier og erhvervsuddannelser. Konkret anbefales det, at
 - Lovgivningsmæssige barrierer for udlicitering af driften af skolefritidsordninger, ungdomsskoler og musikskoler fjernes, så de kommuner, der ønsker at skabe konkurrence om disse serviceydelser, får mulighed for det.
 - Der igangsættes en undersøgelse af fordele og ulemper ved at fjerne lovgivningsmæssige barrierer for udlicitering af driften af folkeskoler, gymnasier og erhvervsuddannelser.
 - Der skabes større klarhed om hvilke opgaver, der kan udbydes uden særskilt lovhjemmel, ved at tydeliggøre, hvor grænsen mellem myndighedsopgaver og serviceydelser går (fx inden for sagsforberedelse samt tilsyn og kontrol).

MERE EFFEKTIV KONKURRENCE

For at øge Danmarks produktivitet gennem mere effektiv konkurrence anbefaler Produktivitetskommissionen, at:

102. Offentlige ordregivere udformer udbudsmateriale, så det er attraktivt for så mange kvalificerede leverandører at byde som muligt, herunder udenlandske leverandører.
103. Offentlige ordregivere undgår at tage særlige hensyn til lokale leverandører og undgår at bruge sociale klausuler i offentlige kontrakter og indkøbsaftaler.
104. Offentlige myndigheder løbende overvejer, hvor indkøbs- og udbudsopgaverne løses mest effektivt, herunder om opgaverne skal løses lokalt, via samarbejde med andre offentlige myndigheder eller via centralt indgåede aftaler.
105. Centrale aftaler indrettes, så de understøtter produktiviteten i den offentlige sektor. Konkret anbefales det, at
 - Centrale aftaler indgås for varer og serviceydelser, hvor behovene og/eller indkøbsprocesserne er ens og mulige at standardisere, og hvor der er tilstrækkelig konkurrence i markedet.
 - Centrale aftaler, som indgås på vegne af tilsluttede myndigheder, udformes, så de er attraktive for brugerne både med hensyn til pris, kvalitet og valgmuligheder.
 - Offentlige ledere på alle niveauer sikrer høj grad af aftaleoverholdelse, så gevinsterne ved centrale aftaler høstes. Det gælder både i forhold til de aftaler, som myndighederne i kommuner og regioner er forpligtet til at overholde og i forhold til de aftaler, som myndighederne på overordnet niveau selv har valgt at deltage i.
106. Der udarbejdes en liste med besluttede OPP-projekter af et passende omfang for flere år ad gangen med henblik på at skabe et stabilt marked for OPP-projekter.
107. Fritvalgsordningerne indrettes, så lave transaktionsomkostninger og så lige konkurrence som muligt gør det attraktivt for private leverandører at etablere sig på markedet. Konkret anbefales det, at
 - Reglerne for kommunernes beregninger af fritvalgspriser forenkles med henblik på at gøre det mindre omkostningsfyldt for kommunerne og skabe større gennemsigtighed for leverandørerne.
 - Offentlige myndigheder, der vælger at skabe frit valg gennem en godkendelsesmodel, holder transaktionsomkostningerne for de private leverandører lave, fx ved at ensrette godkendelsesprocesserne og udforme mere standardiseret materiale til godkendelsesprocessen på tværs af myndigheder.
 - Kommuner og regioner sikrer, at borgerne har adgang til sammenlignelige og opdaterede kvalitetsindikatorer på fritvalgsområderne.
108. Offentlige myndigheder kombinerer frit valg med udbud på fritvalgsområder, hvor der ikke er markeds-mæssige forudsætninger for at skabe løbende konkurrence mellem leverandørerne.
109. Tilbudslovens begrænsninger på antallet af bud, der kan indhentes og forhandles ved offentlige bygge- og anlægsopgaver, fjernes.

110. Offentlige ordregivere skaber hyppig og dynamisk konkurrence om en opgave under hensynstagen til, at der kan være gevinster ved at indgå langvarige kontrakter med private leverandører.

LAVE UDBUDSOMKOSTNINGER FOR ORDREGIVER OG GODT KØBMANDSKAB

For at øge Danmarks produktivitet gennem lave udbudsomkostninger for ordregiver og godt købmandskab anbefaler Produktivitetskommissionen, at:

- 111. Den kommende udbudslov skaber klarhed og fleksibilitet i udbudsprocessen, herunder vedrørende brugen af udbud med funktionskrav og mulighederne for at indgå i dialog med tilbudsgivere.
- 112. Tilbudslovens regler for køb af varer og serviceydelser under EU-direktivets tærskelværdier afskaffes, så der er bedre overensstemmelse mellem kontraktsum og udbudsomkostninger.
- 113. Tildelingsproceduren for deponeringsfritagelse i forbindelse med OPP-projekter gøres hurtigere og mere gennemsnitlig.
- 114. Offentlige myndigheder og indkøbscentraler har fokus på totaløkonomien frem for kortsigtede besparelser, når de køber ind. Det kan fx ske ved at stille krav til totalomkostninger, når der er store omkostninger forbundet med at bruge, vedligeholde og/eller bortskaffe varen eller serviceydelsen efter købet.

INNOVATIONSFREMMENDE OFFENTLIG-PRIVAT SAMARBEJDE

For at øge Danmarks produktivitet gennem innovationsfremmende offentlig-privat samarbejde anbefaler Produktivitetskommissionen, at:

- 115. Offentlige ordregivere så vidt muligt erstatter aktivitetskrav og detaljerede krav til produktspecifikationer med funktionskrav i udbudsmaterialet, så der bliver skabt gode muligheder for nytænkning og innovation.
- 116. En central kompetenceenhed får ansvar for at udbrede erfaringerne med innovationsfremmende indkøb og for at yde bistand til kommuner, regioner og statslige institutioner, der gerne vil anvende innovationsfremmende offentlige indkøb og offentlig-private innovationspartnerskaber som en del af deres effektiviseringsindsats.

MERE VIDEN OM EFFEKTERNE AF OFFENTLIG-PRIVAT SAMARBEJDE OG BEDRE UDBYTTTELSE AF ERFARINGER

For at øge Danmarks produktivitet gennem mere viden om effekterne af offentlig-privat samarbejde og bedre udnyttelse af erfaringerne anbefaler Produktivitetskommissionen, at:

- 117. Der igangsættes en evaluering af frit valg, hvor det bl.a. undersøges, hvilke effekter ordningerne har haft på den offentlige sektors produktivitet og effektivitet, kvaliteten i ydelsen og konkurrencen i markedet.
- 118. Erfaringerne fra frikommuneforsøgene med tilkøbsydelser evalueres af en uafhængig central instans, der bl.a. vurderer de potentielle fordele ved samproduktion af serviceydelser over for risikoen for krydssubsidiering af tilkøbsydelser leveret af offentlige myndigheder. En evaluering bør således vurdere, hvordan de berørte kommuner har prissat de tilbudte ydelser i forhold til de samlede faktiske omkost-

ninger, herunder samtlige faste omkostninger samt aflønning af kapital, og hvilke foranstaltninger der i øvrigt er sat i værk for at undgå nogen form for krydssubsidiering, herunder klare retningslinjer for "konkurs", hvis aktiviteterne er underskudsgivende.

119. Der igangsættes en undersøgelse af, om der er potentiale for at gøre indkøb gennem de offentlige indkøbscentraler mere effektive. Konkret anbefales det, at

- Indkøbscentralerne løbende evaluerer deres indkøbsaftaler, samt at evalueringerne gøres offentligt tilgængelige. Evalueringerne kan med fordel undersøge, hvilken markedsindflydelse den offentlige sektor opnår ved at samle sine indkøb, brugertilfredsheden, graden af aftaleoverholdelse samt aftalernes totaløkonomiske besparelser.
- Det undersøges, om organiseringen af de nuværende indkøbscentraler, herunder SKI og SI, kan styrkes med henblik på at øge fokus på at høste produktivtetsgevinster.

120. OPP-projekter alene anvendes som en samarbejdsform, der kan give en mere effektiv opgaveløsning, og ikke som finansieringsmodel, der giver et mere fordelagtigt billede af de offentlige gældsforpligtelser.

121. De danske OPP-kompetencer styrkes og samles centralt i et center med praktisk erfaring, der kan indsamle viden om og erfaringer med OPP samt yde bistand til offentlige myndigheder, der ønsker at iværksætte OPP-projekter.

122. Regeringens kommende undersøgelse af OPP inddrager relevant erfaring fra sammenlignelige lande.

123. Evaluering af OPP-projekter tænkes ind fra starten, så der kommer et evidensbaseret grundlag at bruge modellen på.